

ANABİLİM EĞİTİM KURUMLARI

TEKNOLOJİ
KULLANIMI

TEKNOLOJİ KULLANIMI

Gelişen teknoloji çağında bilgisayar, hiç kuşku yok ki ergenin akranlarından sonra (hatta bazı durumlarda bu öncelik değişebilmektedir) en fazla temas halinde olduğu uyarıcıdır. Bilgi ve teknolojinin hızlı ilerleyişini göz ardı etmek ve ona yabancı kalmak olanaklı değildir. Ergenler, gelişimsel özellikleri sebebiyle bilgisayar ve internet bağımlılığı geliştirme konusunda risk grubunda yer almaktadır.

SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ

Ergenlik dönemindeki gençlerin bilgisayar kullanma amaçlarından biri de son zamanlarda oldukça yaygınlaşan sosyal paylaşım siteleridir. Sosyal paylaşım siteleri sosyal ilişkileri artırıyor gibi görünse de bazı durumlarda kimlik arayışındaki gençler için sosyal paylaşımsızlık olarak da ortaya çıkabilmektedir. Çünkü çoğu zaman kurulan sosyal ilişkiler, sanal olarak kalmakta ya da gerçek yaşama sağlıklı biçimlerde taşınabilmektedir. Ergenlik dönemi gençlerin kendilerini, çevrelerini sorgulamaya başladıkları, kendilerini bir yere, bir düşünceye bir kimliğe ait hissetme ihtiyacı içinde oldukları bir dönemdir. Kimileri için tuttıkları futbol takımı, kimileri için dinledikleri müzik türü, kimileri için belli bir zümre ya da gruba dâhil olma isteği şeklinde ortaya çıkan kimlik arayışı ergenlik döneminde son derece doğal bir süreçtir. Ne var ki sosyal paylaşım sitelerinin yapısı, oluşan kimliğin de “sanal” bir kimlik olma riskini ortaya çıkarabilmektedir. Gerçek yaşamda gerçek kişilerle kurulamayan bazı ilişkiler, sanal ortam aracılığıyla kurulabilmektedir. Yüz yüze iletişimlerinde kuramadıkları iletişimlerini tuşlar aracılığıyla kuran gençlerin sosyal kimlik oluşumlarında bazı çelişkiler ortaya çıkabilmektedir. Okulda arkadaşlarına hayır demekte zorlanan ya da herhangi bir problemin çözümünde pasif kalan bir gencin, sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla duygularını, tepkilerini ortaya koyması, ertesi gün başlayan gerçek yaşamın yüz yüze ilişkilerinde çelişkili durumların ve yeni problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Gerçek yaşamda çok fazla arkadaşı olmayan ve iletişim kurmakta zorluk yaşayan bazı gençlerin sosyal paylaşım sitelerinde binlerce arkadaşı olması, kişisel ve sosyal gelişim sürecinin sağlıklı yaşanmasına engel olabilmekte ve siber zorbalığa maruz kalma riskini de artırmaktadır.

BİLGİSAYAR OYUNLARI

Bilgisayar oyunları gençlerin ruh sağlıklarını, bedensel ve sosyal gelişimlerini, akademik başarılarını, göz sağlıklarını ve aile içi iletişimlerini olumsuz etkilemektedir. Bilgisayar oyunlarında çevrimiçi oyunlar aracılığıyla kurulan ilişkiler ve bazı oyunlarda maddi kazanç sağlama olanağı çocukların ve ergenlerin yaşamlarını ve gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Saatlerce bilgisayarın başında hiç kalkmadan oturan bireyler, aileleriyle dışarıda vakit geçirmek, arkadaşlarıyla gerçek oyunlar oynamak ya da farklı aktiviteler yapmak, ders çalışmak, kitap okumak gibi seçenekleri baştan elemiş görünmektedirler. Hızla akan bilgisayar oyunlarının

uyarıcılığı ve anında dönüt veren yapısına alışan bireylerin kitap okumak ya da uzun süre derse yoğunlaşmak gibi dikkat gerektiren alanlarda zorluk yaşadıkları bilinmektedir.

SİBER ZORBALIK

İnternetin yanlış kullanılmasından kaynaklanan ve son dönemlerde en önemli bilişim suçları arasında yer alan siber zorbalık ise bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da gruba, özel ya da tüzel bir kişiliğe karşı yapılan teknik ya da ilişkisel tarzda zarar verme davranışlarının tümü olarak tanımlanmaktadır. Birisini sanal ortamda karalama, bireyin arkadaşları arasındaki saygınlığına zarar vermek için sanal ortamda hakaret içeren söylentiler çıkarma, bir bireyin şifresini kırarak hesabına girme ve diğer bireylere onun adına onu sıkıntıya sokacak, arkadaşları arasındaki saygınlığını kaybetmesine yol açacak ve kendini kötü hissetmesine yol açacak mesajlar gönderme, bireye ait sırların veya bireyin utanmasına yol açacak bilgilerin sanal ortamda paylaşılması, sanal dışlama gibi çeşitli yollarla gerçekleşen siber zorbalık günümüzde çoğu gencin yaşamını zorlaştırmaktadır. Bu tür bir zorbalığa maruz kalan gençler, genellikle bu durumu aileleri ya da öğretmenleriyle paylaşmamaktadırlar. Bu duruma neden olan bazen sevdiklerinin gözünden düşme korkusu, bazen de sanal ortamda yapılan tehditlerden çekinmeleridir. Sanal zorbalık suçtur ve maruz kalınması halinde ilgili yerlere başvuruda bulunmak gerekmektedir.

ANNE VE BABALARA ÖNERİLER

Ergenlerin bilgisayarla olan ilişkileri başlangıçta alternatifsizlikten kaynaklanabilmektedir. Bu noktada anne ve babalara düşen görev, evde ortaklaşa zaman geçirme olanakları yaratmak, gençleri yargılamadan ve suçlamadan dinlemek, onların güvende hissetmelerini sağlamak olacaktır. Anne ve babalar çocuklarının bilgisayarla fazlaca vakit geçirdiklerini gözlemlediklerinde, öncelikli iletişime geçmeli, neyi, neden ve ne ölçüde kısıtladıklarını anlatmalıdırlar. Aynı zamanda ergenin kendisini baskı altında hissetmesine neden olmayacak şekilde ev içinde bazı değişiklikler yapılmalıdır. Örneğin ailenin tüm bireylerinin birlikte oluşturacakları bilgisayar ve internet kullanma sözleşmesi oluşturulabilir ve bu sözleşmenin altında tüm bireylerce imza atılabilir. Böylece kullanım süresi ve amacı konusunda bir anlaşmaya varılabilir. Bilgisayarın olumsuz etkisinin fark edilmesinin tek göstergesinin ders başarısı olmadığı da unutulmamalıdır. Dersleri çok iyi olmasına rağmen arkadaşlarıyla dışarıda vakit geçirmek ya da ailesiyle piknik yapmak gibi önceleri hoşça giden aktivitelere, bilgisayar başında olmayı tercih eden gençler için de aynı bağımlılık riski söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle ailenin, çocukla geçireceği kaliteli zaman ve kuracağı sağlıklı iletişim sürecin kontrolünü sağlamak açısından faydalı olacaktır. Unutulmamalıdır ki ergenlik dönemindeki gençlerin en önemli beklentisi birey olarak var olabilmek ve kabul görmektir. Düşüncelerinin, beklentilerinin, yorumlarının, tercihlerinin önemsenmesidir. Aile tarafından kendi deyimiyle “çocuk muamelesi” gören ergen

belki de sanal ortamda hak ettiğini düşündüğü değeri bulabilmekte ve kendini “onu anlayan” bu dünyaya bırakabilmektedir. Ergen ve erişkinler arasındaki iletişimi bir adım ileriye taşıyan o mucize soruyu sosyal paylaşım siteleri soruyor : “NE DÜŞÜNÜYORSUN?”
Peki ya siz?

1. Teknoloji Kullanımı Konusunda Çocuğunuzu Yakalayın

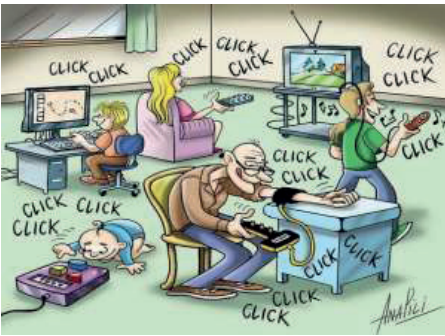
Kendinizi internet, bilgisayar oyunları, programlar vb. konularında eğitin. Çocuğunuz ne oynuyor, nasıl oynuyor, ne zaman oynuyor, neden oynuyor, nerede oynuyor, kimle oynuyor? Bu sorulara doğru yanıtlar bulmanız sorunu değerlendirmenize ve çocuğunuza etkin bir şekilde destek olmanıza yardımcı olacaktır.

2. Çocuğunuzuzu Bilgilendirin

Bilinçsiz teknoloji kullanımının olumsuz sonuçları hakkında çocuğunuzuzu bilgilendirin. Uzun süreli internet ve bilgisayar kullanımı bilinçsiz kullanım halinde fizyolojik ve / veya psikolojik problemlere yol açabilmektedir. Çocuğunuzla bu olumsuz sonuçları konuşabilir, sağlıklı kullanım konusunda uygun bir ortam sağlayabilir ve bu konuda farkındalık yaratabilirsiniz.

3. Birlikte Vakit Geçirin

Ailece birlikte vakit geçireceğiniz zamanların olmasına özen gösterin. Haftanın belirli günleri teknoloji kullanımına ara vererek “Teknoloji Bağımlılığına Karşı İrade Günü” düzenleyebilirsiniz. Televizyonlarınızı kapatabilir, telefonlarınızı, dizüstü bilgisayarlarınızı, ipod, ipad vb. teknolojik araçlarınızı evde belirlediğiniz bir irade köşesine (veya kutusuna) koyarak aile içi paylaşımlarınızı artırabilirsiniz.

4. Çocuğunuzu Farklı Seçenekler Bulması Konusunda Destekleyin

Çocuęunuzun kendini farklı alanlarda tanıması ve güçlü olduğu diğer yönlerini keşfetmesi için çocuğunuzun evin dışıında vakit geçirebileceği ve severek yapacağı alternatifler bulmasına yardımcı olun.

KAYNAKÇA:

http://www.odtugvo.k12.tr/media/193841/ergenlerde_bilgisayar_ve_internet_kullanimi.pdf

Prof. Dr. Haluk YAVUZER, ocuk Psikolojisi, Remzi Kitabevi,2010

Prof. Dr. Ferhan ODABAşı, İnternet, ocuk ve Aile, Nobel Yayınları